

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การยกร่างหลักสูตรเสริม

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรเสริม

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตรเสริม

รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมี ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. จุดมุ่งหมาย

เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับนำมาใช้ในการยกร่างหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยมีข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1 แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย หลักการพื้นฐาน แนวทางปฏิบัติ และแนวทางประยุกต์ใช้สู่การจัดการเรียนการสอน

1.2 แนวคิดโยนิโสมนสิการ ในประเด็นเกี่ยวกับความหมาย หน้าที่ ลักษณะวิธีคิด และแนวทางประยุกต์ใช้สู่การจัดการเรียนการสอน

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมและการพัฒนาหลักสูตรเสริม ในประเด็นเกี่ยวกับ ความหมาย องค์ประกอบ และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเสริม

1.4 คุณธรรมพื้นฐานที่จำเป็นของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน

1.5 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ครู ครูพระ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารสถานศึกษา

2. แหล่งข้อมูล

2.1 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่

2.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

2.1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดโยนิโสมนสิการ

2.1.3 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมและการพัฒนา

หลักสูตรเสริม

2.1.4 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐานที่จำเป็นของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน

2.2 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล จำนวน 231 คน ได้แก่

2.2.1 ผู้นำชุมชน จำนวน 11 คน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านที่ตั้งของโรงเรียนสังกัดศูนย์อำนวยการเครือข่ายนาแก้วบ้านแป้น จำนวน 11 คน จำนวน 11 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนโพนงามโคกวิทยาคาร โรงเรียนบ้านโคกแก้ว โรงเรียนบ้านหนองกระบอก โรงเรียนบ้านหนองผือเทพนิมิต โรงเรียนบ้านนาเตือ โรงเรียนโพนบก ผดุงศาสตร์ โรงเรียนบ้านแป้นสามัคคีราษฎร์บำรุง โรงเรียนบ้านนาแก้ววิทยาคม โรงเรียนบ้านกลางนาเตือ โรงเรียนบ้านน้ำพุราษฎร์สงเคราะห์ โรงเรียนบ้านท่าศาลา สหราษฎร์อุทิศ

2.2.2 ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ของโรงเรียนสังกัดศูนย์อำนวยการเครือข่ายนาแก้วบ้านแป้น จำนวน 11 โรงเรียน จำนวน 156 คน

2.2.3 ครูประจำชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ของโรงเรียนสังกัดศูนย์อำนวยการเครือข่ายนาแก้วบ้านแป้น จำนวน 11 โรงเรียน จำนวน 33 คน

2.2.4 ครูพระสอนศีลธรรมของโรงเรียนสังกัดศูนย์อำนวยการเครือข่ายนาแก้วบ้านแป้น จำนวน 11 คน จำนวน 11 โรงเรียน

2.2.5 คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนโพนงามโคกวิทยาคาร จำนวน 9 คน

2.2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดศูนย์อำนวยการเครือข่าย
นาแก้วบ้านแป้น จำนวน 11 โรงเรียน จำนวน 11 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน คือ
แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียน
ในยุคประชาคมอาเซียน ซึ่งมีลักษณะเป็นทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยมีขั้นตอน
การสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามสภาพ
ปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคม
อาเซียน

3.2 สร้างข้อคำถามที่สามารถสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพ
ที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียนที่มีเกณฑ์
ในการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้าง
คุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับน้อยที่สุด

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้าง
คุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับน้อย

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้าง
คุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับปานกลาง

4 หมายถึง มีสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับ
คุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับมาก

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้าง
คุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับมากที่สุด

3.3 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 คน ตรวจสอบตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

3.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์
อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.3.2 ดร.พจมาน ชำนาญกิจ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร

3.3.3 ดร.ญาณี ไชยวงศา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาล
นาแกผดุงราชกิจเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

3.3.4 ดร.จิระพร ราชสิงห์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านพาน
สหราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3.3.5 นางสุขสวรรค์ พละบารมีธรรมช ครูชำนาญการพิเศษ
สาขาจริยศึกษา โรงเรียนบ้านโนนงุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 1

3.4 ผู้วิจัยนำข้อคำถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
และผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป
มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรม
ของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ซึ่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง
ในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง
อยู่ระหว่าง .60 – .80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จำนวน 20 ข้อ

3.5 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้าง
คุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมาย
ตรงตามความต้องการและมีความเหมาะสมหรือไม่ แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์
หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ (Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ 0.952

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังใน
การเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียนไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับ
ผู้นำชุมชน จำนวน 11 คน ผู้ปกครอง จำนวน 156 คน ครูประจำชั้น จำนวน 33 คน
ครูพระสอนศีลธรรม จำนวน 11 คน คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนโพนงามโคก
วิทยาการ จำนวน 9 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น 231 คน
ด้วยตัวเอง โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์ในการประเมินให้เข้าใจตรงกัน

4.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ผลต่อไป

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

5.1 ผู้วิจัยนำผลการสอบถามจากแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น และผู้บริหารสถานศึกษา มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 เมื่อได้ค่าเฉลี่ย นำค่าเฉลี่ยมาแปลค่าโดยใช้เกณฑ์แปลค่า ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 45)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 ความหมาย มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 ความหมาย มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 ความหมาย มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 ความหมาย มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 ความหมาย มีสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการเสริมสร้างคุณธรรมของนักเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ในระดับมากที่สุด

ซึ่งผู้วิจัยนำผลมาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง จากนั้นนำผลสภาพที่คาดหวังลบด้วยผลสภาพปัจจุบันเพื่อหาความสำคัญและความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียน (needs assessment) โดยผู้วิจัยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย โดยวิธี Modified Priority Needs Index (PNI modified) ใช้สูตรที่ นางลักษณ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช จากค่าดัชนี PNI ดังนี้

$$\text{ความต้องการจำเป็น (PNI)} = \frac{\text{สภาพที่คาดหวัง (I)} - \text{สภาพการปัจจุบัน (D)}}{\text{สภาพการปัจจุบัน (D)}}$$

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความต้องการจำเป็นที่ยอมรับได้คือมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับ .20 ขึ้นไป พบว่า ความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียนอยู่ระหว่าง .29 – .51 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความสำคัญและความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียน

ข้อ	ข้อคำถาม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			ความสำคัญจำเป็น			
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	I	D	PNI	ลำดับ
1	การส่งเสริมเยาวชนให้มีคุณธรรมเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวในยุคประชาคมอาเซียน	3.50	.81	ปานกลาง	4.50	.61	มาก	4.50	3.50	.29	20
2	การส่งเสริมคุณธรรมด้านระเบียบวินัยให้กับเยาวชนในยุคประชาคมอาเซียน	3.46	.82	ปานกลาง	4.58	.54	มากที่สุด	4.58	3.46	.32	19
3	การส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบให้กับเยาวชนในยุคประชาคมอาเซียน	3.44	.82	ปานกลาง	4.55	.59	มากที่สุด	4.55	3.44	.32	18
4	การส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีจิตสาธารณะให้กับเยาวชนในยุคประชาคมอาเซียน	3.20	.85	ปานกลาง	4.47	.66	มาก	4.47	3.20	.40	13
5	การส่งเสริมคุณธรรมด้านความสามัคคีให้กับเยาวชนในยุคประชาคมอาเซียน	3.23	.84	ปานกลาง	4.54	.60	มากที่สุด	4.54	3.23	.41	9
6	การจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมคุณธรรมให้กับเยาวชนในยุคประชาคมอาเซียน	3.01	.78	ปานกลาง	4.53	.59	มากที่สุด	4.53	3.01	.50	2
7	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมให้กับเยาวชนในยุคประชาคมอาเซียน	3.05	.77	ปานกลาง	4.55	.55	มากที่สุด	4.55	3.05	.49	5
8	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมผ่านประสบการณ์ตรง	3.20	.85	ปานกลาง	4.54	.57	มากที่สุด	4.54	3.20	.42	8

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อคำถาม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			ความสำคัญจำเป็น			
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	I	D	PNI	ลำดับ
9	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมโดยการใช้กรณีศึกษาหรือกรณีตัวอย่างที่เกิดในสังคมปัจจุบัน	2.97	.87	ปานกลาง	4.42	.69	มาก	4.42	2.97	.49	5
10	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาการคิด	2.97	.81	ปานกลาง	4.48	.60	มาก	4.48	2.97	.51	1
11	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมควบคู่ไปกับการค้นหาศักยภาพของตัวเอง	3.03	.78	ปานกลาง	4.53	.59	มากที่สุด	4.53	3.03	.50	2
12	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือคล้ายจริง	3.00	.80	ปานกลาง	4.50	.62	มาก	4.50	3.00	.50	2
13	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ปฏิบัติกับชีวิตประจำวัน	3.06	.77	ปานกลาง	4.24	.50	มาก	4.24	3.06	.39	15

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อคำถาม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			ความสำคัญจำเป็น			
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	I	D	PNI	ลำดับ
14	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมในบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความเป็นกัลยาณมิตร	3.01	.70	ปานกลาง	4.23	.50	มาก	4.23	3.01	.41	9
15	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมจากแหล่งเรียนรู้ควบคู่ไปกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.02	.79	ปานกลาง	4.26	.57	มาก	4.26	3.02	.41	9
16	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมด้วยการปลูกเร้าให้เกิดคุณธรรม	3.01	.74	ปานกลาง	4.24	.47	มาก	4.24	3.01	.41	9
17	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมด้วยการคิดใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งบนฐานจิตใจที่สงบเย็น	3.13	.79	ปานกลาง	4.25	.51	มาก	4.25	3.13	.36	17
18	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมด้วยการค้นพบคุณค่าและความหมายของการมีชีวิต	2.99	.79	ปานกลาง	4.29	.55	มาก	4.29	2.99	.43	7

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			ความสำคัญจำเป็น			
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	I	D	PNI	ลำดับ
19	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมด้วยการคิดอย่างมีระเบียบเป็นขั้นตอน ลำดับเหตุผล	3.06	.79	ปานกลาง	4.24	.50	มาก	4.24	3.06	.39	15
20	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เยาวชนในยุคประชาคมอาเซียนเรียนรู้คุณธรรมควบคู่กับการสะท้อนผลการปฏิบัติที่หลากหลาย	3.08	.79	ปานกลาง	4.32	.52	มาก	4.32	3.08	.40	13
	ภาพรวม	3.12	.59	ปานกลาง	4.41	.41	มาก	4.42	3.12	.42	

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในการจัดทำหลักสูตรส่งเสริมคุณธรรมในยุคนาชาคมอาเซียน
ทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการจัดทำเพื่อให้ได้หลักสูตรตรงตามความต้องการ
ควรมีหลักสูตรส่งเสริมคุณธรรมที่พัฒนาเด็กมัธยมศึกษา
เพราะเป็นวัยที่สามารถเรียนรู้ได้ดีและนำไปใช้ในชีวิตประจำต่อไปในอนาคต

ขั้นตอนที่ 2 การยกร่างหลักสูตรเสริม

1. จุดมุ่งหมาย

1.1 เพื่อร่างโครงสร้างหลักสูตรเสริมและคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม
เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนาชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา
และโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.2 เพื่อตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรเสริมและคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม
เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนาชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา
และโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.3 เพื่อปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรเสริมและคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม
เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนาชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา
และโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนการยกร่างหลักสูตรเสริม คือ
แบบประเมินแบบประเมินโครงสร้างหลักสูตรเสริม ประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสม
ของโครงสร้างหลักสูตรเสริม และความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม ซึ่งมีขั้นตอน
ในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินโครงสร้าง
หลักสูตรเสริม

2.2 สร้างข้อคำถามที่สามารถประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริม โดยข้อคำถามต้องครอบคลุมในทุกองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม และมีความสอดคล้องกับนิยาม และมีเกณฑ์ในการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริม ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง โครงร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

คะแนน 2 หมายถึง โครงร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 3 หมายถึง โครงร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึง โครงร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมมาก

คะแนน 5 หมายถึง โครงร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมมากที่สุด

2.3 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม

2.4 ผู้วิจัยนำข้อคำถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป มาจัดพิมพ์เป็นแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรเสริม ซึ่งแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรเสริมมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 - .80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จำนวน 24 ข้อ

2.5 สร้างข้อคำถามที่สามารถประเมินความเหมาะสมของกลุ่มผู้ใช้หลักสูตรเสริมและมีเกณฑ์ในการประเมินความเหมาะสมของกลุ่มผู้ใช้หลักสูตรเสริม ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง กลุ่มผู้ใช้หลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

คะแนน 2 หมายถึง กลุ่มผู้ใช้หลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 3 หมายถึง กลุ่มผู้ใช้หลักสูตรเสริมมีความเหมาะสม

ปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึง กลุ่มผู้ใช้หลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมมาก

คะแนน 5 หมายถึง กลุ่มผู้ใช้หลักสูตรเสริมมีความเหมาะสม

มากที่สุด

2.6 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม

2.7 ผู้วิจัยนำข้อคำถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป มาจัดพิมพ์เป็นแบบประเมินคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม ซึ่งแบบประเมินคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 - .80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จำนวน 26 ข้อ

3. วิธีกรหรือขั้นตอนการยกร่างหลักสูตรเสริม

ในขั้นตอนการยกร่างหลักสูตรเสริมผู้วิจัยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การร่างโครงร่างหลักสูตรเสริม การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรเสริม และการปรับปรุงโครงร่างหลักสูตรเสริม ดังรายละเอียดดังนี้

3.1 ร่างโครงร่างหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต.1 ด้วยการวิเคราะห์แนวคิดพื้นฐาน และได้องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรเสริม คือ

3.1.1 ที่มาและความสำคัญของหลักสูตรเสริม

3.1.2 หลักการของหลักสูตรเสริม

3.1.3 จุดหมายของหลักสูตรเสริม

3.1.4 ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม

3.1.5 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรเสริม

3.1.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

3.1.8 การวัดผลประเมินผล

ซึ่งมีการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรเสริม องค์ประกอบของหลักสูตรแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา แนวคิดโยนิโสมนสิการ ดังรายละเอียดดังนี้

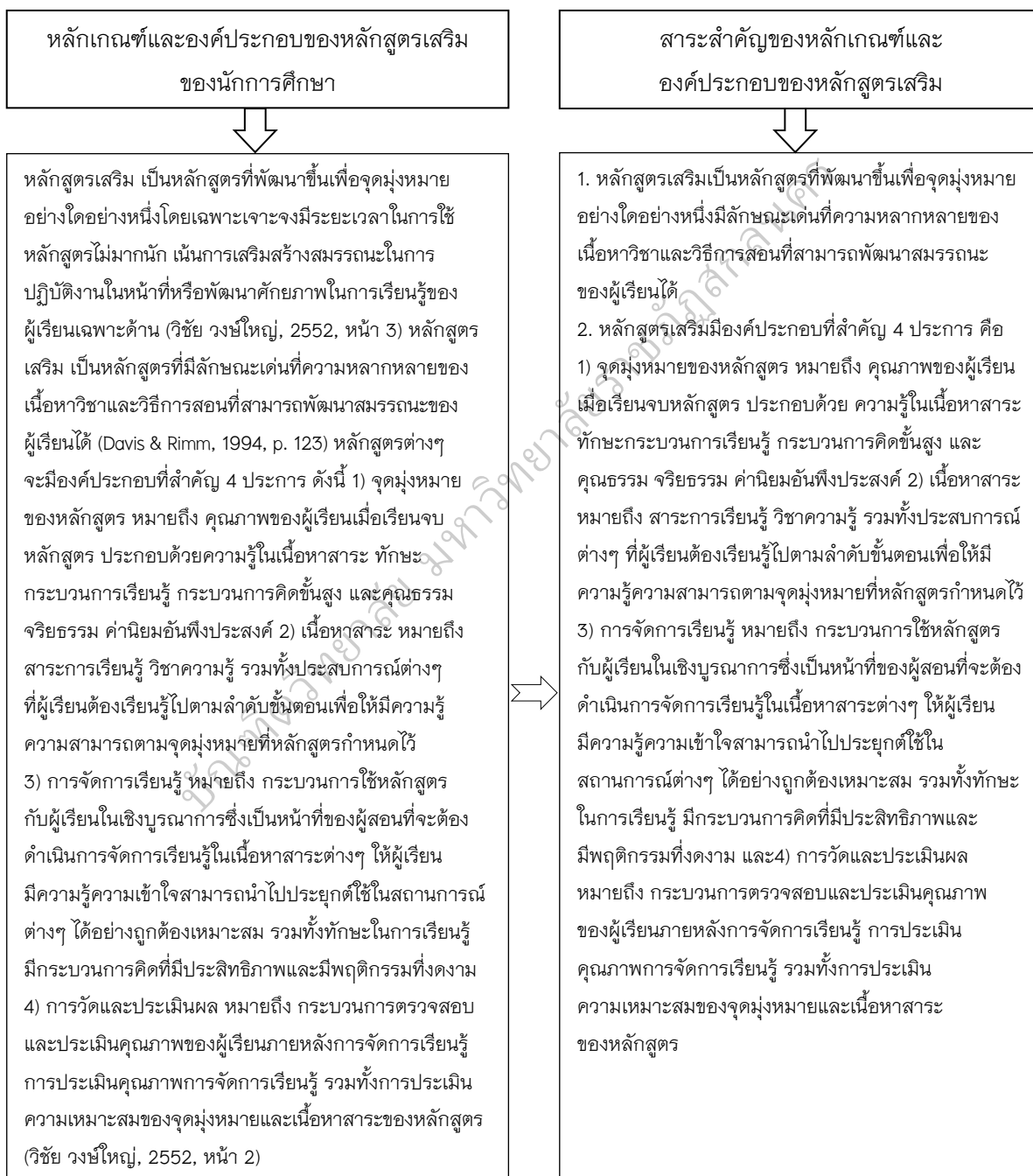
ผลการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และองค์ประกอบ

ของหลักสูตรเสริม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และองค์ประกอบ

ของนักการศึกษาแล้วสรุปสาระสำคัญของหลักเกณฑ์และองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม

ภาพประกอบ 7

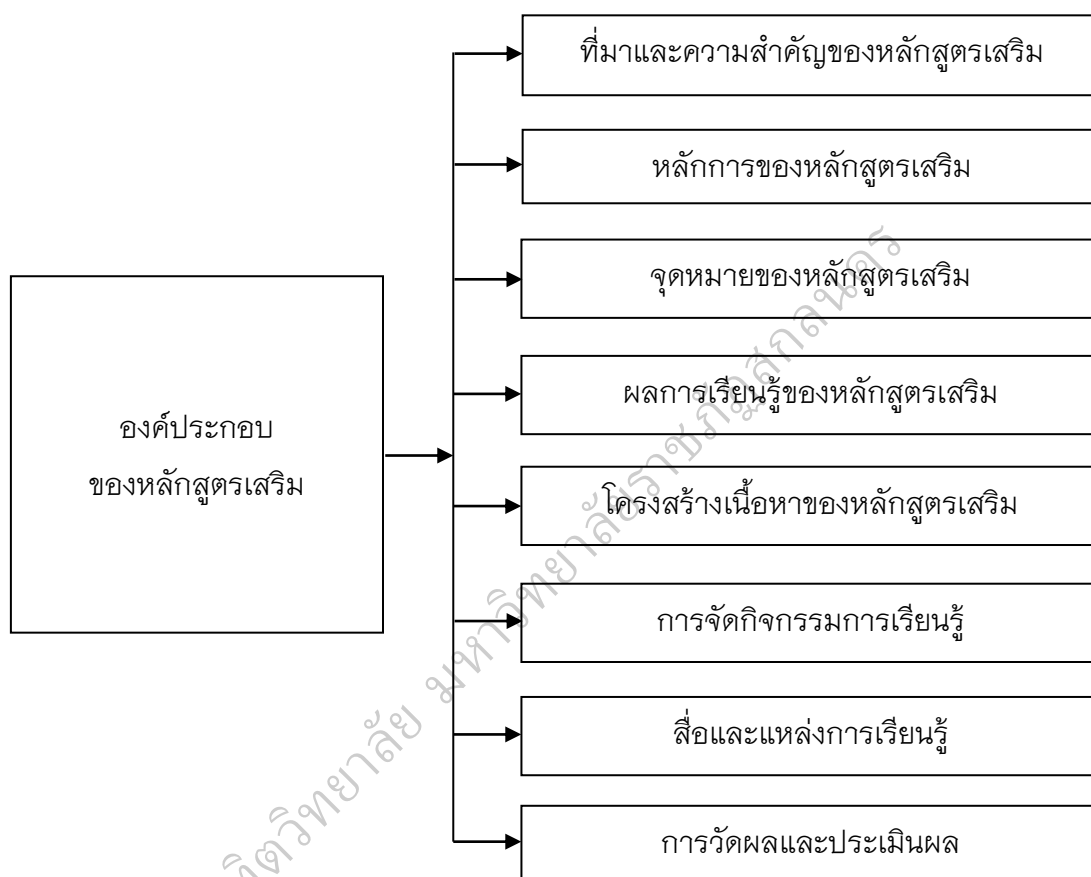
ภาพประกอบ 7 สาระสำคัญของแนวคิดหลักเกณฑ์และองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม

จากนั้นผู้วิจัยนำสาระสำคัญของแนวคิดหลักเกณฑ์และองค์ประกอบของหลักสูตรเสริมมาจัดความสัมพันธ์เพื่อกำหนดกรอบองค์ประกอบของหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนักเรียนยุคประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 กรอบองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม

ดังนั้นหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคม
 อาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย
 กรอบองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม ดังภาพประกอบ 9

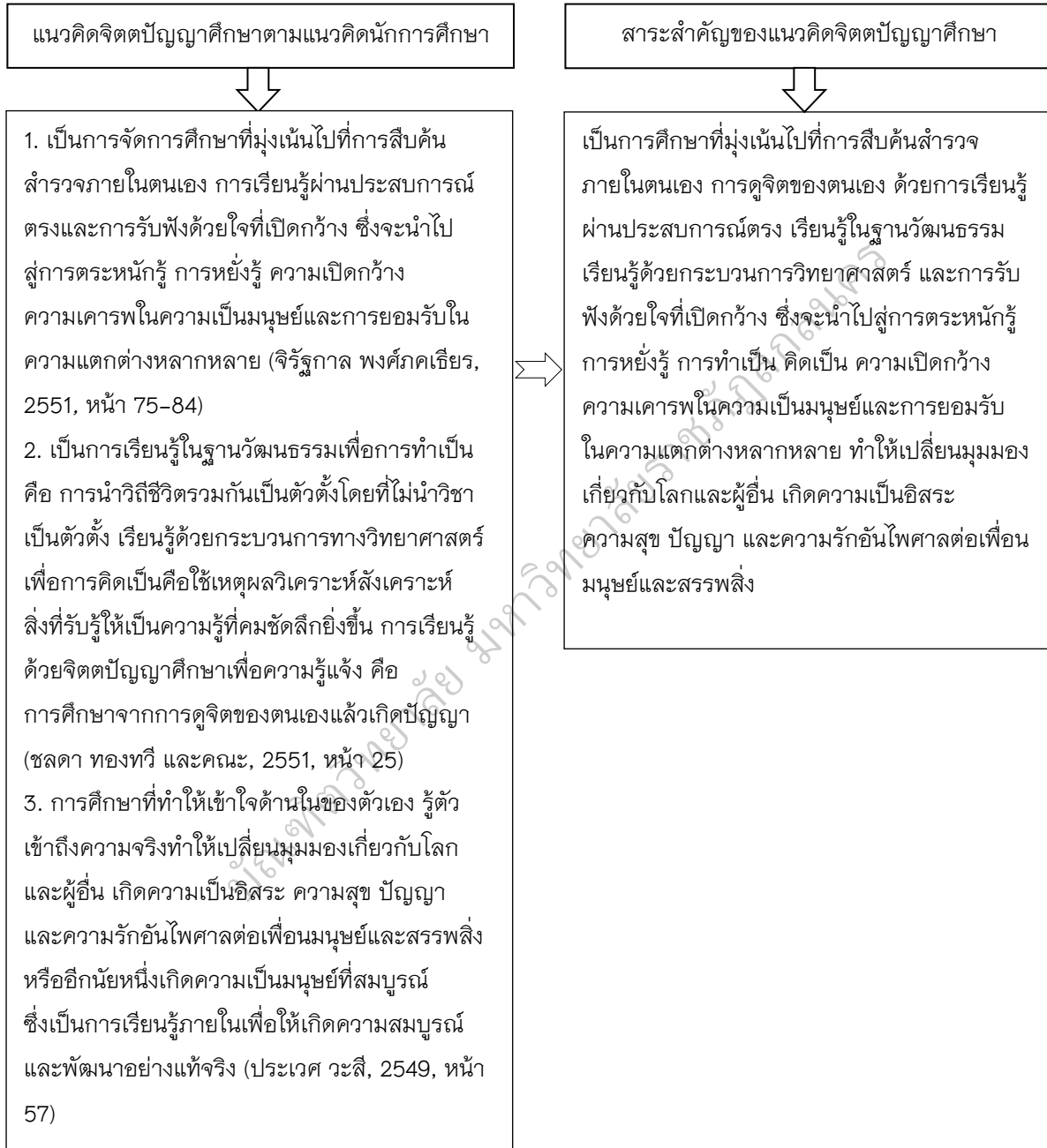

ภาพประกอบ 9 องค์ประกอบของหลักสูตรเสริม

ผลการวิเคราะห์แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของนักการศึกษาแล้ว

สังเคราะห์เป็นสาระสำคัญของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ดังภาพประกอบ 10

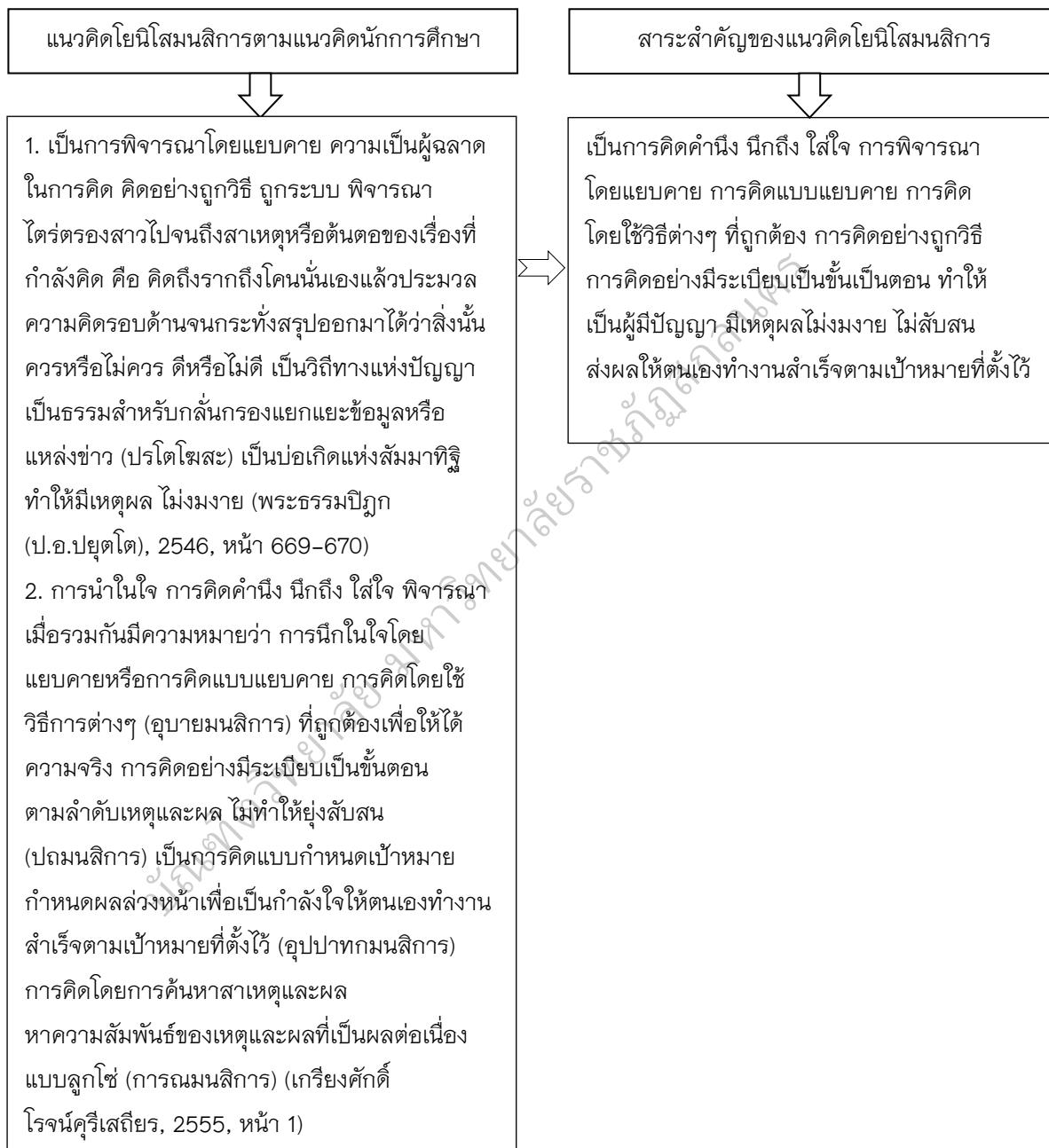

ภาพประกอบ 10 ผลการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

ผลการวิเคราะห์แนวคิดโยนิโสมนสิการ

ผู้วิจัยวิเคราะห์แนวคิดโยนิโสมนสิการของนักการศึกษาแล้ว

สังเคราะห์เป็นสาระสำคัญของแนวคิดโยนิโสมนสิการ ดังภาพประกอบ 11

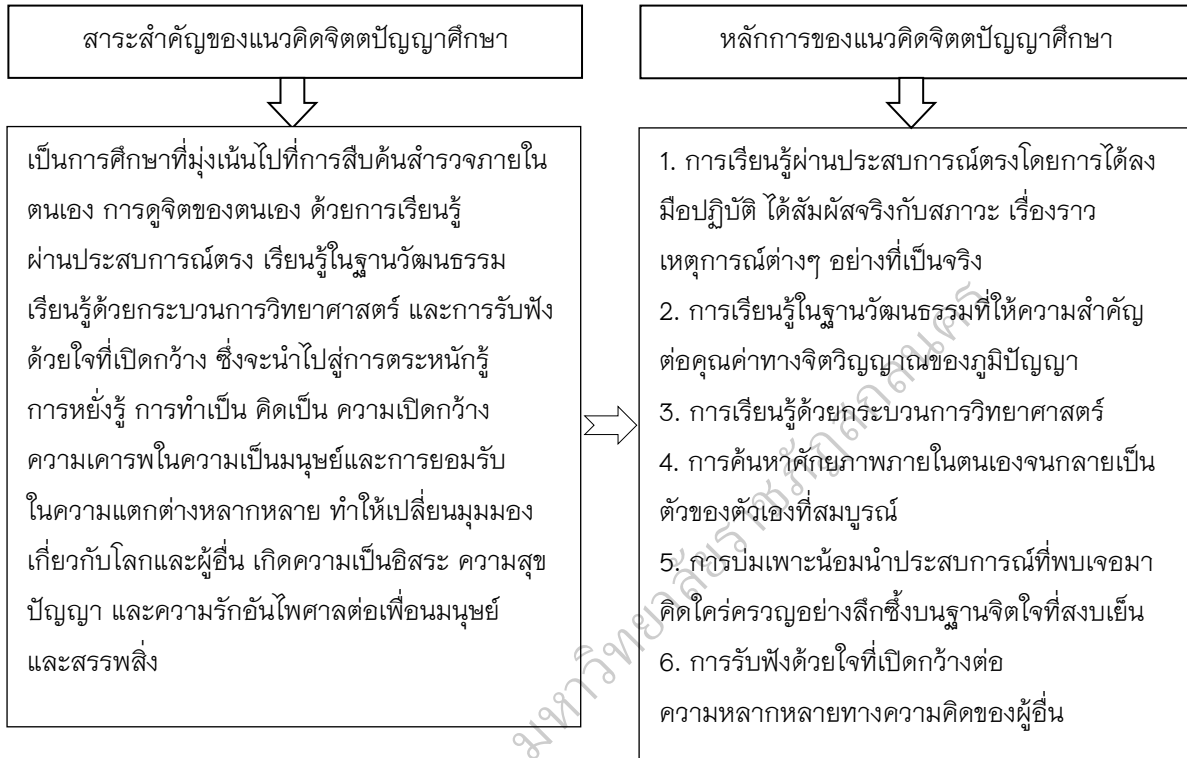

ภาพประกอบ 11 ผลการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดโยนิโสมนสิการ

ผลการสังเคราะห์หลักการของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาแล้ว

สังเคราะห์เป็นหลักการของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ดังภาพประกอบ 12

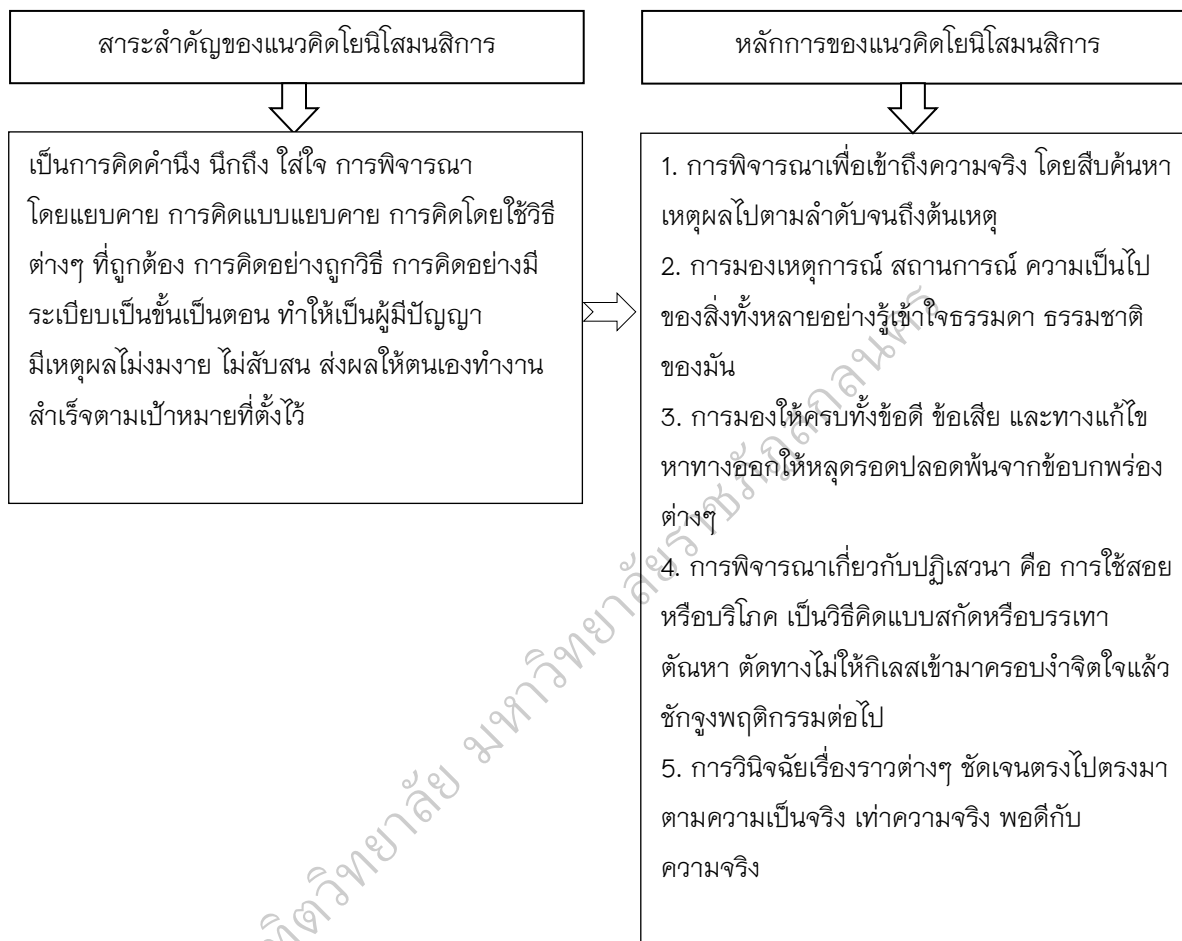

ภาพประกอบ 12 ผลการสังเคราะห์หลักการของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

ผลการสังเคราะห์หลักการของแนวคิดโยนิโสมนสิการ

ผู้วิจัยวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดโยนิโสมนสิการแล้ว

สังเคราะห์เป็นหลักการของแนวคิดโยนิโสมนสิการ ดังภาพประกอบ 13

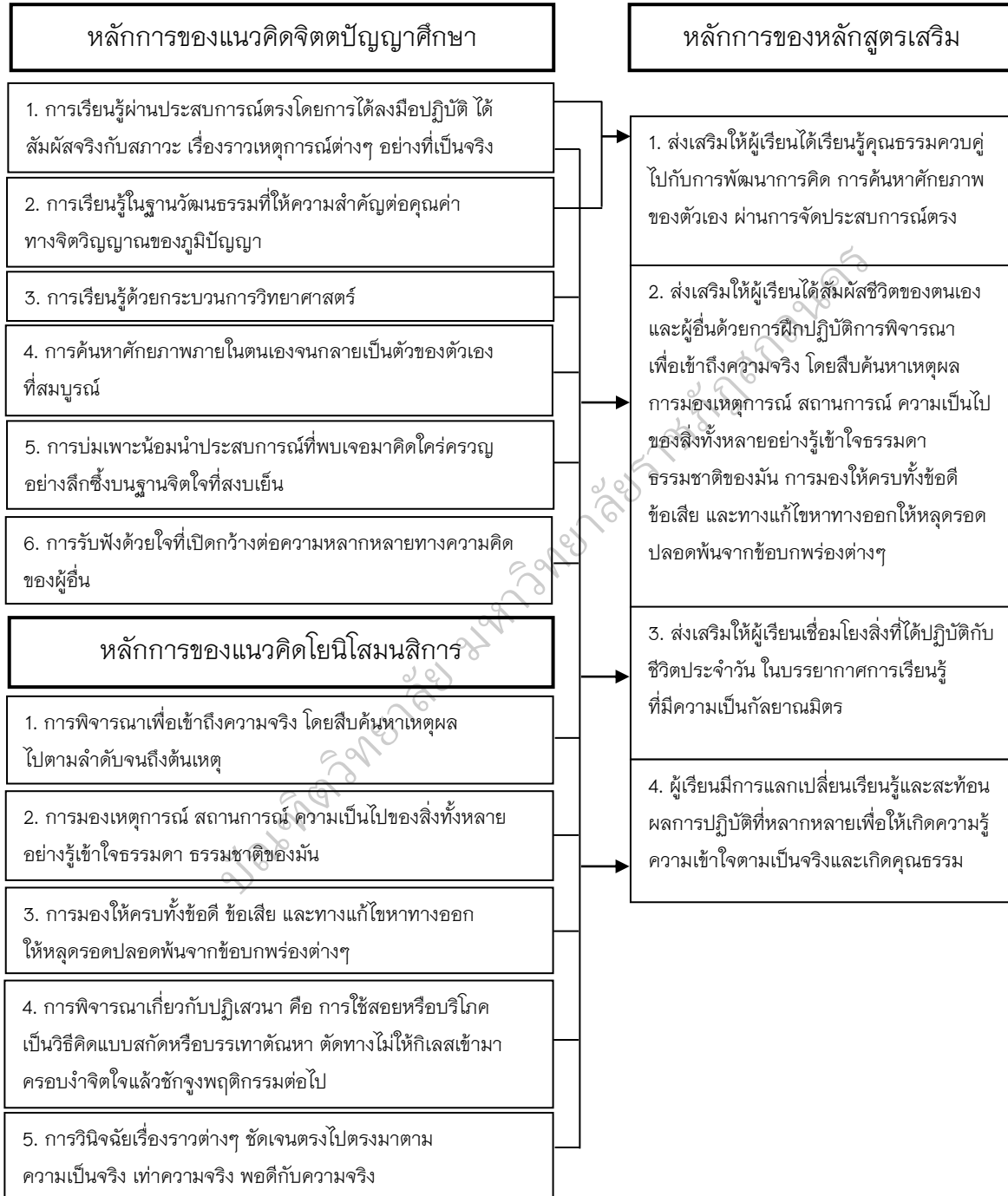

ภาพประกอบ 13 ผลการสังเคราะห์หลักการของแนวคิดโยนิโสมนสิการ

ผลการสังเคราะห์หลักการของหลักสูตรเสริม

ผู้วิจัยวิเคราะห์หลักการของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและ

โยนิโสมนสิการแล้วสังเคราะห์เป็นหลักการของหลักสูตรเสริม ดังภาพประกอบ 14

ภาพประกอบ 14 ผลการสังเคราะห์หลักการของหลักสูตรเสริม

ผลการสังเคราะห์จุดหมายของหลักสูตรเสริม

ผู้วิจัยนำหลักการของหลักสูตรมาวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

ที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียนและสังเคราะห์เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเสริม

ดังภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 ผลการสังเคราะห์จุดหมายของหลักสูตรเสริม

ผลการสังเคราะห์ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม

ผู้วิจัยนำจุดหมายของหลักสูตรเสริม ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ผู้เรียนมาวิเคราะห์แล้วสังเคราะห์เป็นผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม ดังภาพประกอบ 16

ภาพประกอบ 16 ผลการสังเคราะห์ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม

ผลการสังเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรเสริม

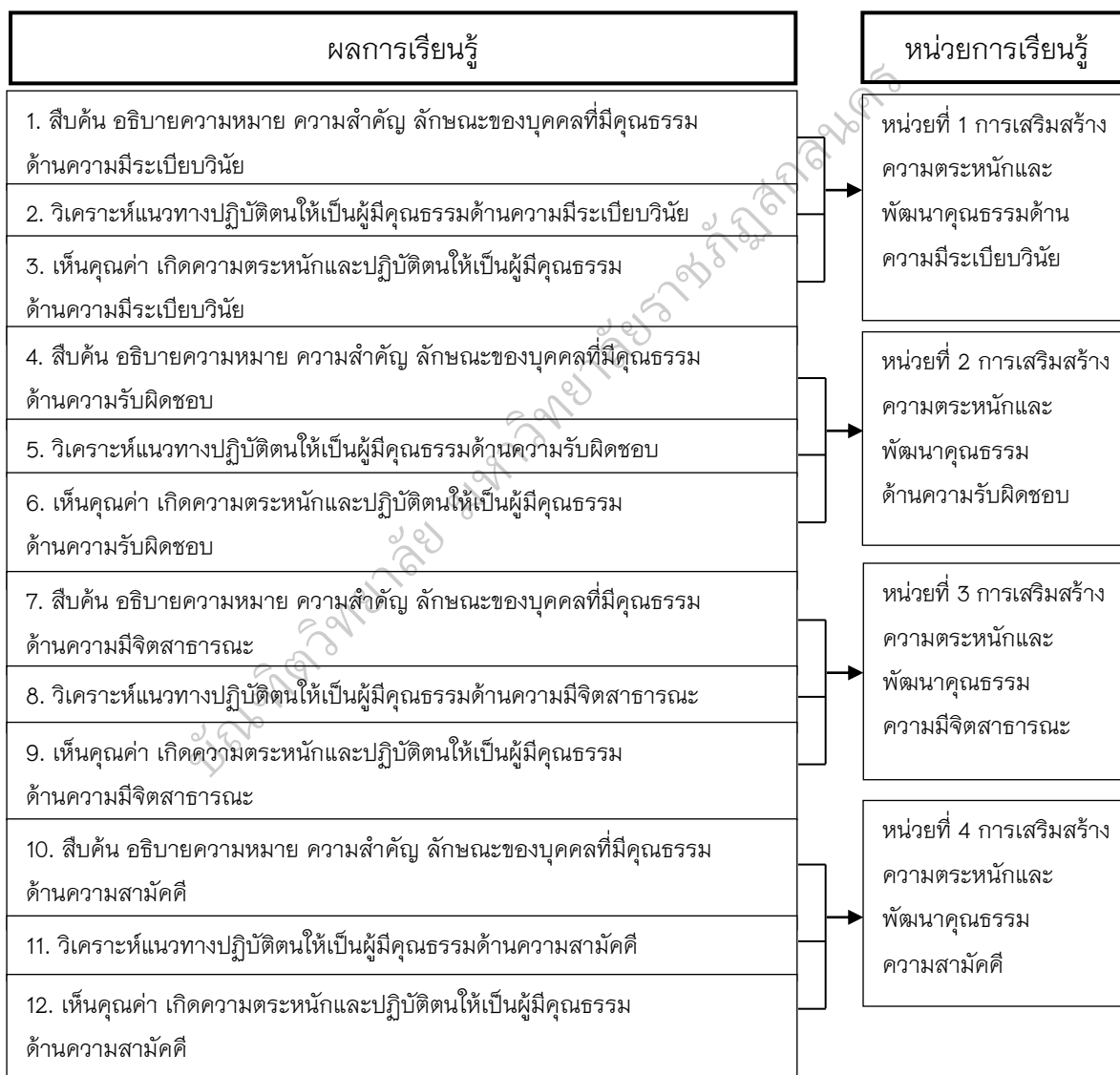
ผู้วิจัยนำจุดหมายของหลักสูตรเสริมมาวิเคราะห์เชื่อมโยง

เป็นหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้
วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ดังนี้

ผลการวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม

ผู้วิจัยนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาวิเคราะห์เชื่อมโยง

แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นหน่วยการเรียนรู้ ดังภาพประกอบ 17

ภาพประกอบ 17 ผลการสังเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม

ผลการวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรเสริม

ผู้วิจัยดำเนินการนำหน่วยการเรียนรู้ จำนวน

4 หน่วยการเรียนรู้ มากำหนดเวลาเรียน ดังนี้

หน่วยที่ 1 การเสริมสร้างความตระหนักและพัฒนา

คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย จำนวน 12 ชั่วโมง เป็นหน่วยที่เสริมสร้างความตระหนักและพัฒนาให้นักเรียนให้รู้จักควบคุมตนเองและแสดงออกทั้งกาย วาจา และใจให้เป็นไปตามกฎและที่สังคมพึงประสงค์ ประกอบด้วย เนื้อหาย่อย ดังนี้

1. ความหมาย ลักษณะและประโยชน์

ของความมีระเบียบวินัย 2 ชั่วโมง

2. ความมีระเบียบวินัยต่อตนเองในการแต่งกาย

2 ชั่วโมง

3. ความมีระเบียบวินัยต่อตนเองในการปฏิบัติ

ต่อผู้อื่น 2 ชั่วโมง

4. ความมีระเบียบวินัยต่อตนเองในการเรียน

2 ชั่วโมง

5. ความมีระเบียบวินัยต่อตนเองในการเข้าแถว

รับบริการ 2 ชั่วโมง

6. การตรงต่อเวลา 2 ชั่วโมง

หน่วยที่ 2 การเสริมสร้างความตระหนักและพัฒนา

คุณธรรมด้านความรับผิดชอบ จำนวน 8 ชั่วโมง เป็นหน่วยที่เสริมสร้างความตระหนักและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายด้วยความพากเพียร อดทนพร้อมทั้งยอมรับผลการกระทำนั้น ประกอบด้วย เนื้อหาย่อย ดังนี้

1. ความหมาย ลักษณะและประโยชน์

ของความรับผิดชอบ 2 ชั่วโมง

2. ความรับผิดชอบต่อตนเองในการเรียน

2 ชั่วโมง

3. ความรับผิดชอบต่อตนเองในการทำงานบ้าน

2 ชั่วโมง

4. ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน 2 ชั่วโมง

หน่วยที่ 3 การเสริมสร้างความตระหนักและพัฒนา
คุณธรรมความมีจิตสาธารณะ จำนวน 8 ชั่วโมง เป็นหน่วยที่เสริมสร้างความตระหนักและ
พัฒนานักเรียนให้มีลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ
โดยไม่หวังผลตอบแทนและการร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม
ประกอบด้วย เนื้อหาย่อย ดังนี้

1. ความหมาย ลักษณะและประโยชน์

ของความมีจิตสาธารณะ 2 ชั่วโมง

2. การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ 2 ชั่วโมง
3. การร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 2 ชั่วโมง
4. การร่วมกิจกรรมของชุมชน 2 ชั่วโมง

หน่วยที่ 4 การเสริมสร้างความตระหนักและพัฒนา
คุณธรรมความสามัคคี จำนวน 8 ชั่วโมง เป็นหน่วยที่เสริมสร้างความตระหนักและพัฒนา
นักเรียนให้มีความพร้อมเพรียงกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกันกระทำการกิจกรรม
ในการศึกษาเล่าเรียน ในการอยู่ร่วมกันในครอบครัว ชุมชน โดยปราศจากการทะเลาะวิวาท
ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย
ทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ประกอบด้วย เนื้อหาย่อย ดังนี้

1. ความหมาย ลักษณะและประโยชน์

ของความสามัคคี 2 ชั่วโมง

2. ความสามัคคีในโรงเรียน 2 ชั่วโมง
3. ความสามัคคีในครอบครัว 2 ชั่วโมง
4. ความสามัคคีในชุมชน 2 ชั่วโมง

ทดสอบก่อนเรียน 2 ชั่วโมง

ทดสอบหลังเรียน 2 ชั่วโมง

รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง

ผลการสังเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม
การจัดสังเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ผลการสังเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ของหลักสูตรเสริม

ผู้วิจัยนำหลักการและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
ของหลักสูตรเสริมมาวิเคราะห์เชื่อมโยงและสังเคราะห์เป็นแนวทางการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม ดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการสังเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม

หลักการของหลักสูตรเสริม	ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
<p>1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คุณธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาการคิด การค้นหาศักยภาพของตนเอง ผ่านการจัดประสบการณ์ตรง</p> <p>2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสชีวิตของตนเองและผู้อื่นด้วยการฝึกปฏิบัติการพิจารณาเพื่อเข้าถึงความจริง โดยสืบค้นหาเหตุผล การมองเหตุการณ์ สถานการณ์ ความเป็นไปของสิ่งทั้งหลายอย่างรู้เข้าใจธรรมชาติ ธรรมชาติของมัน การมองให้ครบทั้งข้อดี ข้อเสีย และทางแก้ไขทางออกให้หลุดรอดปลอดภัยพ้นจากข้อบกพร่องต่างๆ</p>	<p>1. สืบค้น อธิบายความหมาย ความสำคัญ ลักษณะของบุคคลที่มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีจิตสาธารณะ และความสามัคคี</p> <p>2. วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีจิตสาธารณะ และความสามัคคี</p> <p>3. เห็นคุณค่า เกิดความตระหนัก และปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีจิตสาธารณะ และความสามัคคี</p>	<p>1. ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดใคร่ครวญและค้นหาศักยภาพของตัวเองจากการสืบค้น ลักษณะของบุคคลที่มีคุณธรรม</p> <p>2. ออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยการได้ลงมือปฏิบัติ ได้สัมผัสจริงกับสภาวะ เรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ อย่างที่เป็นจริง</p> <p>3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สืบค้น อธิบายเกี่ยวความหมาย ความสำคัญ ลักษณะของบุคคลที่มีคุณธรรม</p> <p>4. ผู้เรียนฝึกการคิดวิเคราะห์ แนวทางปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจากการได้สัมผัสชีวิตของตนเองและผู้อื่น</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

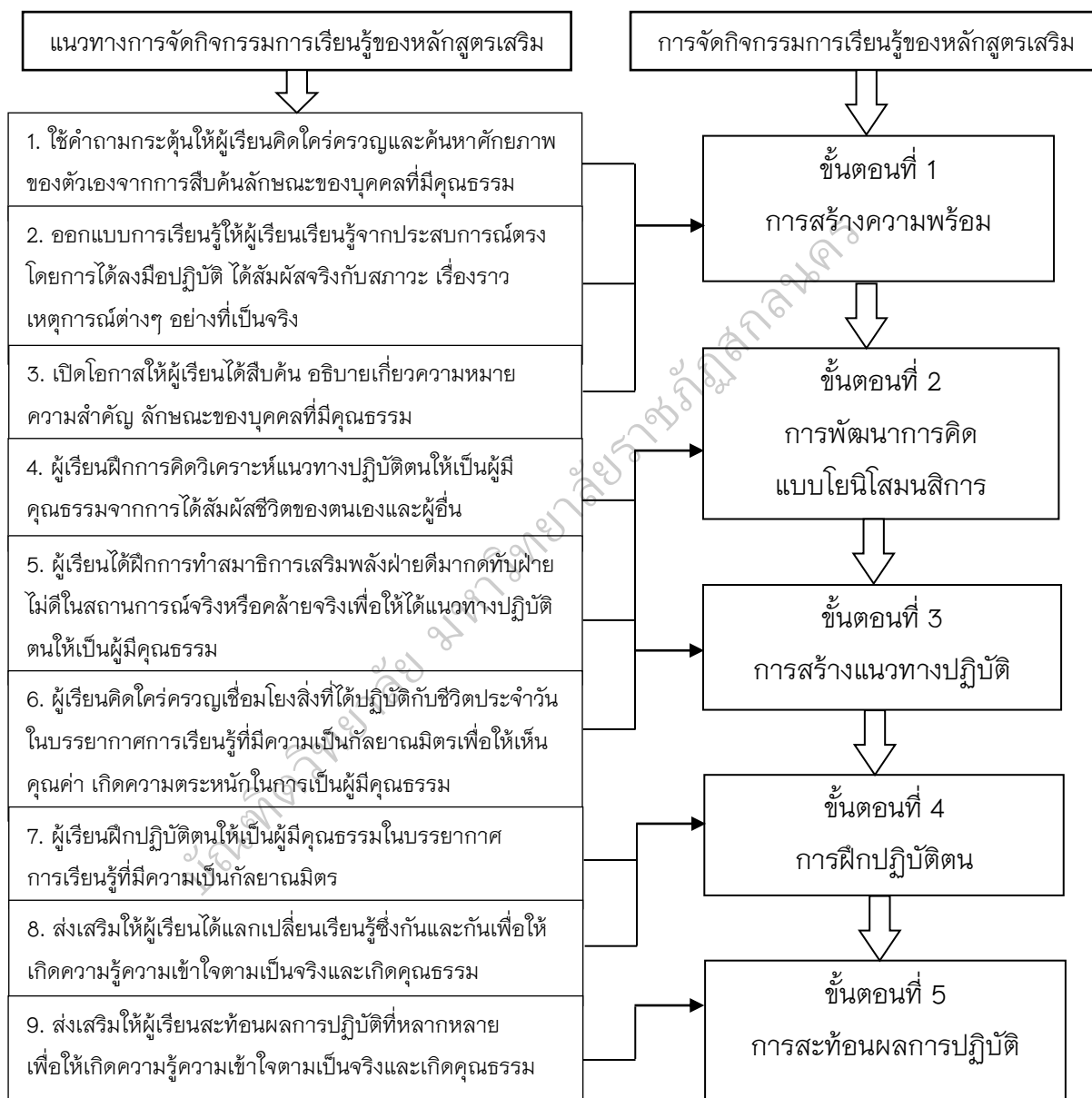
หลักการของหลักสูตรเสริม	ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
<p>3. เสริมสร้างให้ผู้เรียนช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทนและการร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม</p> <p>4. เสริมสร้างให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยแก้ปัญหาในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น</p> <p>5. เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมเพรียงกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมมือกันกระทำกิจกรรมในการศึกษาเล่าเรียนในการอยู่ร่วมกันในครอบครัวในชุมชน</p>		<p>5. ผู้เรียนได้ฝึกการทำสมาธิเสริมพลังฝ่ายดีมาทดทับฝ่ายไม่ดีในสถานการณ์จริงหรือคล้ายจริงเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรม</p> <p>6. ผู้เรียนคิดใคร่ครวญเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ปฏิบัติกับชีวิตประจำวันในบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความเป็นกัลยาณมิตรเพื่อให้เห็นคุณค่า เกิดความตระหนักในการเป็นผู้มีคุณธรรม</p> <p>7. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรมในบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความเป็นกัลยาณมิตร</p> <p>8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามเป็นจริงและเกิดคุณธรรม</p> <p>9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสะท้อนผลการปฏิบัติที่หลากหลายเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามเป็นจริงและเกิดคุณธรรม</p>

จากตาราง 9 พบว่าแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามผลการเรียนรู้สามารถทำได้ 9 แนวทาง ได้แก่ ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดใคร่ครวญและค้นหาศักยภาพของตัวเองจากการสืบค้นลักษณะของบุคคลที่มีคุณธรรม ออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยการได้ลงมือปฏิบัติ ได้สัมผัสจริงกับสภาวะ เรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ อย่างที่เป็นจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สืบค้น

อธิบายเกี่ยวกับความหมายความสำคัญลักษณะของบุคคลที่มีคุณธรรม ผู้เรียนฝึกการคิด วิเคราะห์แนวทางปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจากการได้สัมผัสชีวิตของตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนได้ฝึกการทำสมาธิเสริมพลังฝ่ายดีมาทดทับฝ่ายไม่ดีในสถานการณ์จริงหรือคล้ายจริงเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรม ผู้เรียนคิดใคร่ครวญเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ ปฏิบัติกับชีวิตประจำวันในบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความเป็นกัลยาณมิตรเพื่อให้เห็นคุณค่า เกิดความตระหนักในการเป็นผู้มีคุณธรรม ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรม ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความเป็นกัลยาณมิตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามเป็นจริงและเกิดคุณธรรม และส่งเสริมให้ผู้เรียนสะท้อนผลการปฏิบัติที่หลากหลายเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามเป็นจริงและเกิดคุณธรรม

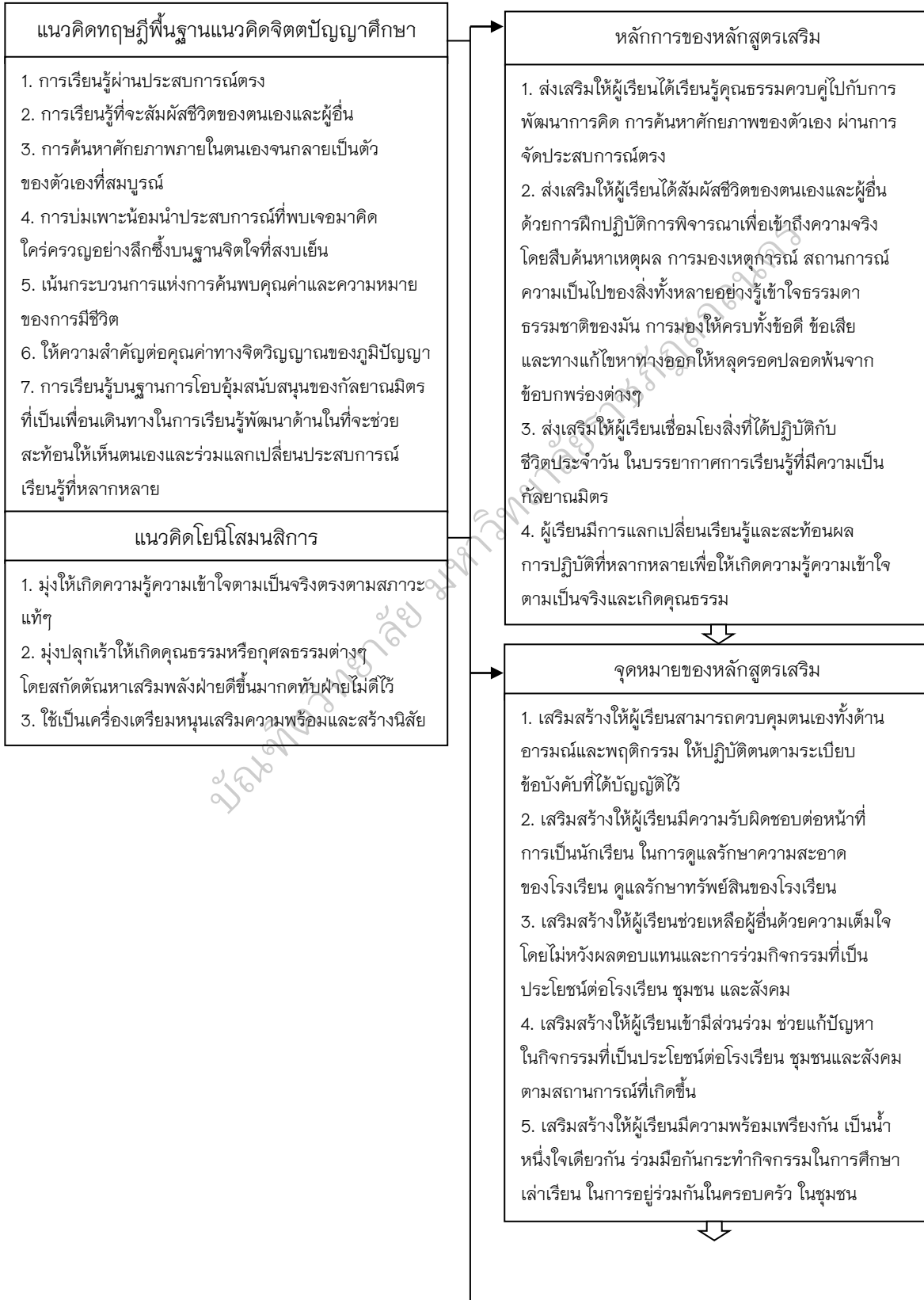
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

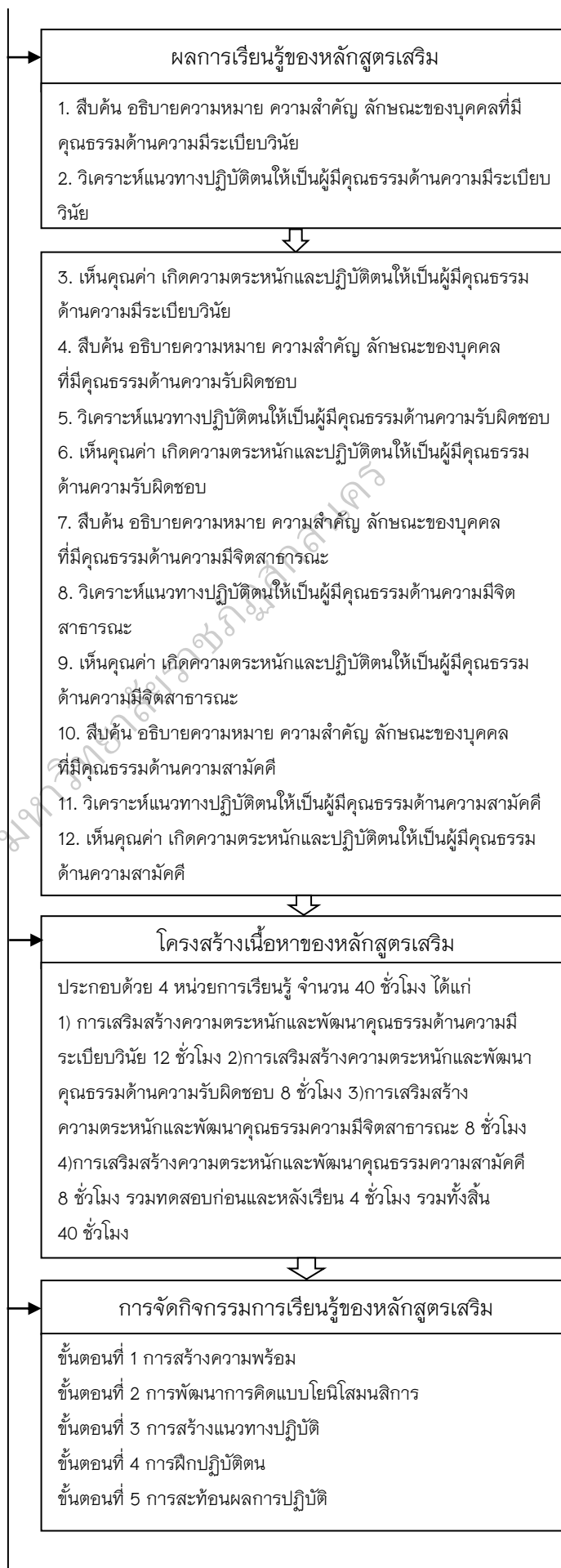
ผลการสังเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม
 ผู้วิจัยนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร
 เสริมมาวิเคราะห์เชื่อมโยงบูรณาการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม
 ดังภาพประกอบ 18

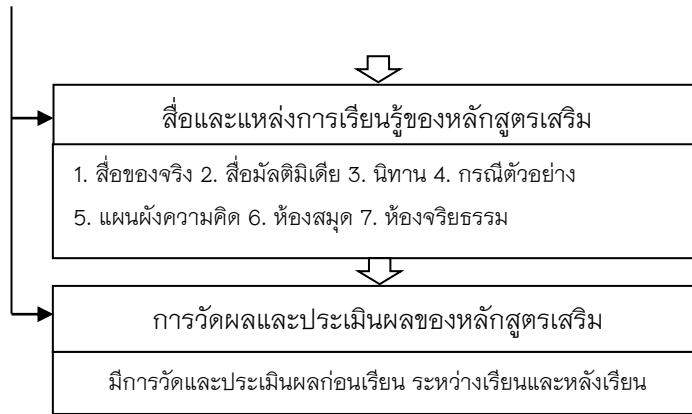

ภาพประกอบ 18 ผลการสังเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม

สรุปผลการยกร่างหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคม
อาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิกการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังภาพประกอบ 19

ภาพประกอบ 19 หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียน โดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3.2 ตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริม มีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 การประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริม เป็นการพิจารณาว่าในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- คะแนน 1 หมายถึง ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมน้อยที่สุด
- คะแนน 2 หมายถึง ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมน้อย
- คะแนน 3 หมายถึง ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมปานกลาง
- คะแนน 4 หมายถึง ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมมาก
- คะแนน 5 หมายถึง ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมมากที่สุด

3.3 การปรับปรุงหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่ได้เสนอแนะไว้ในแบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริม

3.4 สร้างคู่มือการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนิวประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

- 3.4.1 แนวคิดหลักการของหลักสูตรเสริม
- 3.4.2 คำแนะนำสำหรับครูผู้สอนและบทบาทของครู
- 3.4.3 คำแนะนำสำหรับผู้เรียนและบทบาทผู้เรียน
- 3.4.4 องค์ประกอบของหลักสูตร
- 3.4.5 สารการเรียนรู้
- 3.4.6 กิจกรรมการเรียนรู้
- 3.4.7 โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
- 3.4.8 แผนการเรียนรู้

3.5 คู่มือการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนิวประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม มีรายละเอียด ดังนี้

3.5.1 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม เป็นการพิจารณาว่าในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- คะแนน 1 หมายถึง คู่มือการใช้ฯ มีความเหมาะสมน้อยที่สุด
- คะแนน 2 หมายถึง คู่มือการใช้ฯ มีความเหมาะสมน้อย
- คะแนน 3 หมายถึง คู่มือการใช้ฯ มีความเหมาะสมปานกลาง
- คะแนน 4 หมายถึง คู่มือการใช้ฯ มีความเหมาะสมมาก
- คะแนน 5 หมายถึง คู่มือการใช้ฯ มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.6 การปรับปรุงคู่มือการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม
ในยุคนาชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับ
นักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่ได้เสนอแนะไว้ในแบบประเมิน
ความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.1 นำแบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริม ซึ่งเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมิน

4.2 เมื่อได้ผลการประเมินความเหมาะสมโครงร่างหลักสูตรเสริม นำผล
การประเมินมาวิเคราะห์หาค่าค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และแปลความตามเกณฑ์
การแปลความ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 45)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 ความหมาย ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสม
ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 ความหมาย ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสม
ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 ความหมาย ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสม
ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 ความหมาย ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสม
ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 ความหมาย ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสม
ในระดับมากที่สุด

ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมของร่างหลักสูตรเสริม
ที่ยอมรับได้ คือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไปคือระดับ 3.51 ขึ้นไป พบว่า
ร่างหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.20 – 4.80 คือ อยู่ในระดับมากถึง
มากที่สุด ซึ่งถือว่ามีเหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างหลักสูตรเสริมโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
ที่มาและความสำคัญของหลักสูตรเสริม			
1. มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรเสริม	4.20	.447	มาก
2. ปัญหาและความจำเป็นสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	4.20	.447	มาก
3. หลักสูตรเสริมเป็นแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	4.20	.447	มาก
เฉลี่ย	4.20	.447	มาก
หลักการของหลักสูตรเสริม			
4. มีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.40	.547	มาก
5. มีความสอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเสริม	4.20	.447	มาก
6. สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรเสริมได้	4.20	.447	มาก
เฉลี่ย	4.26	.447	มาก
จุดหมายของหลักสูตรเสริม			
7. มีความสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของหลักสูตรเสริม	4.40	.547	มาก
8. มีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.40	.547	มาก
9. มีความครอบคลุมถึงคุณธรรมที่ต้องการพัฒนา	4.40	.547	มาก
เฉลี่ย	4.40	.547	มาก
ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม			
10. มีความชัดเจนสอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตรเสริม	4.60	.547	มากที่สุด
11. สามารถใช้ในการพัฒนานักเรียนได้	4.80	.547	มากที่สุด
12. สามารถนำไปสู่การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อและการวัดประเมินผลได้	4.40	.547	มาก
เฉลี่ย	4.60	.547	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรเสริม			
13. มีความชัดเจนสอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตรเสริม	4.40	.547	มาก
14. รายละเอียดในแต่ละหน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม	4.40	.547	มาก
15. เวลาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.40	.547	มาก
เฉลี่ย	4.40	.547	มาก
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
16. มีกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิด หลักการ จุดหมาย ผลการเรียนรู้	4.40	.547	มาก
17. มีกิจกรรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติ	4.40	.547	มาก
18. มีกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิด	4.40	.547	มาก
เฉลี่ย	4.40	.547	มาก
สื่อและแหล่งการเรียนรู้			
19. มีความเหมาะสมสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย ผลการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้	4.60	.547	มากที่สุด
20. ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน	4.60	.547	มากที่สุด
21. เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของนักเรียน	4.60	.547	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.60	.547	มากที่สุด
การวัดและประเมินผล			
22. มีความสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม	4.40	.547	มาก
23. มีวิธีการ เครื่องมือและเกณฑ์ในการวัดและประเมินที่ชัดเจนเหมาะสม	4.40	.547	มาก
24. สามารถตรวจสอบความสามารถของนักเรียนได้ตรงตามผลการเรียนรู้	4.40	.547	มาก
เฉลี่ย	4.40	.547	มาก
รวมเฉลี่ย	4.40	.547	มาก

จากตาราง 10 พบว่าความเหมาะสมของร่างหลักสูตรเสริม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = .547) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเสริม และสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = .547, $\bar{x} = 4.60$, S.D. = .547) นอกนั้นมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก คือ จุดหมายของหลักสูตรเสริม โครงสร้างเนื้อหา ของหลักสูตรเสริม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หลักการ ของหลักสูตรเสริม และที่มาและความสำคัญของหลักสูตรเสริมตามลำดับ

4.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมิน

4.4 เมื่อได้ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม นำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และแปลความตามเกณฑ์ การแปลความดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 45)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 ความหมาย คู่มือการใช้หลักสูตรเสริม มีความเหมาะสม ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 ความหมาย คู่มือการใช้หลักสูตรเสริม มีความเหมาะสม ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 ความหมาย คู่มือการใช้หลักสูตรเสริม มีความเหมาะสม ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 ความหมาย คู่มือการใช้หลักสูตรเสริม มีความเหมาะสม ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 ความหมาย คู่มือการใช้หลักสูตรเสริม มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด

ซึ่งผู้วิจัยซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมของคู่มือการใช้ หลักสูตรเสริมที่ยอมรับได้ คือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไปคือระดับ 3.51 ขึ้นไป พบว่า คู่มือการใช้หลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 3.80 – 4.20 คือ อยู่ในระดับ มากถึงมากที่สุด ซึ่งถือว่ามีเหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรเสริมโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
แนวคิดหลักการของหลักสูตรเสริม			
1. มีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.20	.447	มาก
2. มีความสอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเสริม	4.20	.447	มาก
3. สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรเสริมได้	4.20	.447	มาก
เฉลี่ย	4.20	.447	มาก
คำแนะนำสำหรับครูผู้สอนและบทบาทครู			
4. มีความชัดเจนสามารถปฏิบัติตามได้	4.20	.447	มาก
5. มีความเหมาะสมในการเตรียมของครู	4.20	.447	มาก
6. มีความครอบคลุมตามหลักสูตรเสริมกำหนด	3.80	.447	มาก
เฉลี่ย	4.06	.447	มาก
คำแนะนำสำหรับผู้เรียนและบทบาทผู้เรียน			
7. มีความชัดเจนสามารถปฏิบัติตามได้	3.80	.447	มาก
8. มีความเหมาะสมกับนักเรียน	3.80	.447	มาก
9. มีความครอบคลุมตามหลักสูตรเสริมกำหนด	3.80	.447	มาก
เฉลี่ย	3.80	.447	มาก
องค์ประกอบของหลักสูตรเสริม			
จุดหมายของหลักสูตรเสริม			
10. มีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.20	.447	มาก
11. นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้	4.20	.447	มาก
เฉลี่ย	4.20	.447	มาก
สาระการเรียนรู้			
12. หน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.20	.447	มาก
13. เวลาที่มีความเหมาะสม	4.20	.447	มาก
เฉลี่ย	4.20	.447	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
กิจกรรมการเรียนรู้			
14. มีความสอดคล้องกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา และโยนิโสมนสิการ	4.20	.447	มาก
15. มีความชัดเจน เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้	4.20	.447	มาก
เฉลี่ย	4.20	.447	มาก
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้			
16. หน่วยการเรียนรู้ วิธีสอน/กระบวนการเรียนการสอน มีความสอดคล้องกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและ โยนิโสมนสิการ	4.20	.447	มาก
17. โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจน เหมาะสมกับ นักเรียน	4.20	.447	มาก
18. สามารถนำไปเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้	4.20	.447	มาก
เฉลี่ย	4.20	.447	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้			
19. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้	4.20	.447	มาก
20. มีการกำหนดผลการเรียนรู้ประจำหน่วยชัดเจนเหมาะสม	4.20	.447	มาก
21. มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน สามารถวัดได้	4.20	.447	มาก
22. การเขียนสาระสำคัญของเรื่องที่จัดการเรียนรู้ชัดเจน	4.20	.447	มาก
23. มีการกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนและสอดคล้องกับ แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ	4.20	.447	มาก
24. กิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ได้	4.20	.447	มาก
25. มีสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.20	.447	มาก
26. มีการวัดประเมินผลที่ชัดเจน เหมาะสม	4.20	.447	มาก
เฉลี่ย	4.20	.447	มาก
รวมเฉลี่ย	4.10	.447	มาก

จากตาราง 11 พบว่าความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรเสริม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = .447) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก คือ แนวคิดหลักการของหลักสูตรเสริม องค์ประกอบของหลักสูตรเสริม สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ คำแนะนำสำหรับครูผู้สอนและบทบาทครู และคำแนะนำสำหรับผู้เรียนและบทบาทผู้เรียน ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรเสริม

1. จุดมุ่งหมาย

1.1 เพื่อทดลองใช้หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนาชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.2 เพื่อหาประสิทธิผลจากการทดลองใช้หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนาชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการทดลองใช้หลักสูตร ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนในสังกัดศูนย์อำนวยการเครือข่ายนาแก้วบ้านแป้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 660 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน โรงเรียนโพนงามโคกวิทยาการ สังกัดศูนย์อำนวยการเครือข่ายนาแก้วบ้านแป้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพราะผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบวัดคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ

ความมีจิตสาธารณะ และความสามัคคี ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม ประกอบด้วย ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีจิตสาธารณะ และความสามัคคี

3.1.2 สร้างแบบวัดคุณธรรม ประกอบด้วย ความมีระเบียบวินัย

ความรับผิดชอบ ความมีจิตสาธารณะ และความสามัคคี ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า 4 ระดับ คือ มีความรู้สึกหรือการปฏิบัติของนักเรียนทุกครั้ง มีความรู้สึกหรือการปฏิบัติของนักเรียนบ่อยครั้ง มีความรู้สึกหรือการปฏิบัติของนักเรียนบางครั้ง ไม่เคยมีความรู้สึกหรือการปฏิบัติ มีจำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 วัดความมีระเบียบวินัย จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 2 วัดความรับผิดชอบ จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 3 วัดความมีจิตสาธารณะ จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 4 วัดความสามัคคี จำนวน 25 ข้อ ซึ่งแต่ละตอน ประกอบด้วย ข้อความที่ครอบคลุมการทำกิจกรรม/การแสดงออกของนักเรียนทั้งด้านบวกและด้านลบ และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อความที่มีความหมายเชิงบวก

มีความรู้สึกหรือการปฏิบัติของนักเรียนทุกครั้ง ให้ 4 คะแนน

มีความรู้สึกหรือการปฏิบัติของนักเรียนบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน

มีความรู้สึกหรือการปฏิบัติของนักเรียนบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยมีความรู้สึกหรือการปฏิบัติ ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายเชิงลบ

มีความรู้สึกหรือการปฏิบัติของนักเรียนทุกครั้ง ให้ 1 คะแนน

มีความรู้สึกหรือการปฏิบัติของนักเรียนบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน

มีความรู้สึกหรือการปฏิบัติของนักเรียนบางครั้ง ให้ 3 คะแนน

ไม่เคยมีความรู้สึกหรือการปฏิบัติ ให้ 4 คะแนน

3.1.3 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ชุดเดิม ตรวจสอบความหาตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

3.1.4 ผู้วิจัยนำข้อคำถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป มาจัดพิมพ์เป็นแบบวัดคุณธรรม ผลการคัดเลือกโดยเลือกแบบวัดคุณธรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 - .80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แบบวัดคุณธรรม คือ ตอนที่ 1 วัดความมีระเบียบวินัย จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 2 วัดความรับผิดชอบ จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 3 วัดความมีจิตสาธารณะ จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 4 วัดความสามัคคี จำนวน 20 ข้อ

3.1.5 นำแบบวัดคุณธรรมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อนำผลที่ได้มาทดสอบค่าอำนาจจำแนกโดยหาความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับที่ตัดขอนั้นออก (Item total for Corrected) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบวัดความมีระเบียบวินัย มีข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 20 ข้อ แบบวัดความรับผิดชอบ มีจำนวน 20 ข้อ แบบวัดจิตสาธารณะ จำนวน 20 ข้อ และความสามัคคี มีจำนวน 20 ข้อ แล้วจึงนำข้อที่ผ่านการทดสอบมาจัดพิมพ์เป็นแบบวัดคุณธรรม

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา และโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริมฯ

3.2.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตรเสริม ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ พึงพอใจน้อยที่สุด พึงพอใจน้อย พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจมาก พึงพอใจมากที่สุด จำนวน 15 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนน 2 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 3 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับมาก

คะแนน 5 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2.3 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง

3.2.4 ผู้วิจัยนำข้อคำถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ขึ้นไป มาจัดพิมพ์เป็นแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม

3.2.5 นำแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริมไปทดลองใช้กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อนำผลที่ได้มาทดสอบค่าอำนาจจำแนกโดยหาความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับที่ตัดขอนั้นออก (Item total for Corrected) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์พบว่า มีข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 15 ข้อ แล้วจึงนำข้อที่ผ่านการทดสอบมาจัดพิมพ์เป็นแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม

3.2.6 ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่น .83

4. แบบแผนการทดลอง

4.1 แบบแผนการทดลองหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) ดังตาราง 12

ตาราง 12 แบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง	ระหว่างการทดลอง	หลังการทดลอง
T ₁	X	T ₂

เมื่อ T₁ คือ การทดสอบก่อนเรียนตามหลักสูตรเสริม

X คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้
ของหลักสูตรเสริม

T₂ คือ การทดสอบหลังเรียนตามหลักสูตรเสริม

5. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยต้องจัดเตรียมสื่อ วัสดุและ
อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ สถานที่ เครื่องมือวัดและประเมิน ที่จำเป็นต้องใช้ในแต่ละหน่วย
การเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า

5.2 ทำการทดสอบวัดคุณธรรมก่อนเรียนตามหลักสูตรเสริม

5.3 จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ในระหว่างการจัดกิจกรรม
ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรม ประเมินผลงานนักเรียน สัมภาษณ์สนทนากลุ่ม และอื่นๆ
เพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน และนำข้อมูล ข้อสังเกตมาปรับปรุงแล้วแก้ไข
หลักสูตร และพัฒนาการจัดการกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้ต่อไปให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5.4 ทำการทดสอบวัดคุณธรรมหลังเรียนตามหลักสูตรเสริม

5.5 ทำการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรเสริม
เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและ
โยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาประสิทธิผลของหลักสูตร ดังนี้

6.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) เปรียบเทียบคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วยควมมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีจิตสาธารณะ และความสามัคคีของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้ Dependent Samples t-test และหลังเรียนกับเกณฑ์โดยใช้ One Sample t-test

2) เปรียบเทียบคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วยควมมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความมีจิตสาธารณะ และความสามัคคีของกลุ่มทดลองหลังเรียน กับเกณฑ์โดยใช้ One Sample t-test

3) วิเคราะห์ข้อมูลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม โดยการหาค่าเฉลี่ย เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วแปลความตามเกณฑ์การแปลความ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 45)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม ที่ครูจัดให้อยู่ในระดับมากที่สุด

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบบันทึกความดีซึ่งพิจารณาข้อความจากแบบบันทึกการเรียนรู้ และแบบบันทึกความดีของผู้เรียนในช่วงก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ร่วมทั้งการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้เรียน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตรเสริม

1. จุดมุ่งหมาย

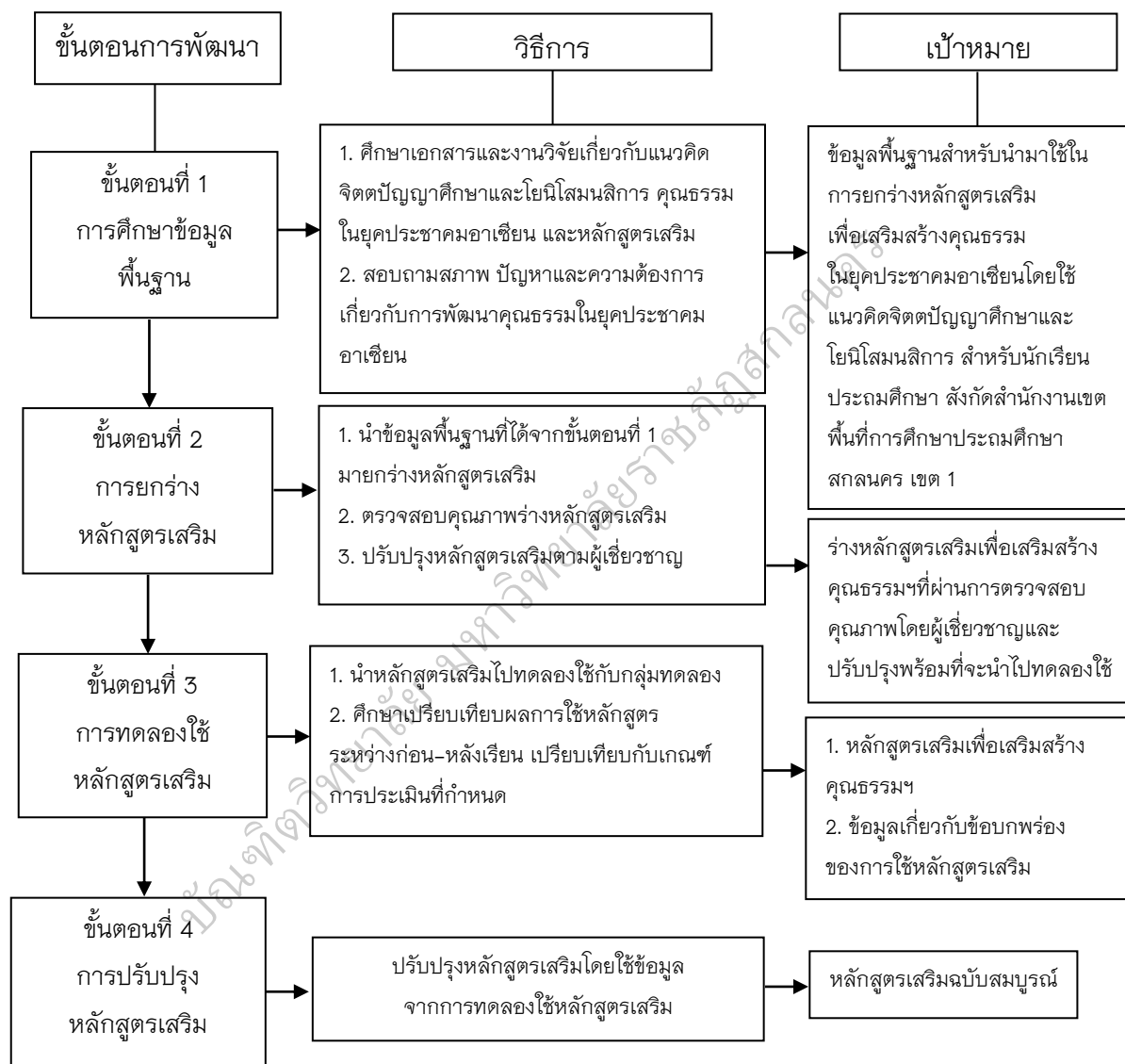
เพื่อปรับปรุงหลักสูตรตามผลการประเมินการใช้หลักสูตรเสริม

2. วิธีดำเนินการ

ในขั้นตอนนี้เป็นการปรับปรุงหลักสูตรเสริม โดยนำผลจากการประเมินตามสภาพจริงมาประกอบ การปรับปรุงหลักสูตรเสริม ทำให้หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนาชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคนาชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สามารถแสดงแผนภาพการดำเนินงานได้ ดังภาพประกอบ 20

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคมอาเซียนโดยใช้แนวคิด
จิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 20 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในยุคประชาคม
อาเซียนโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาและโยนิโสมนสิการ
สำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1